

Күштік трансформаторлардың қорғанысы

Күштік трансформатордың сыртқы бейнесі

Трансформатор жұмысындағы бұзылулар мен ненормальді режимдер

Бұзылулар:

- 🔌 Фаза аралық қысқа тұйықталу;
- 🔌 Жердегі бір немесе екі фазаның қ.т.
- 🔌 Бір фаза орамдарының арасындағы қ.т.
- 🔌 Әртүрлі кернеудегі орамалар арасындағы қ.т.
- 🔌 Қ.т. кабельдерге енгізу (фаза аралық және жерге);
- 🔌 Өрт болғанда.

Ненормальді режимдер

- 🔌 Қ.т. сыртқы бейнесі;
- 🔌 Шамадан тыс жүктелуі;
- 🔌 Банкідегі май деңгейінің төмендеуі;
- 🔌 Кернеудің ретсіз көтерілуі.

Статистика бойынша күштік трансформаторлардың бұзылулары

-100 трансформатордың ішінен 3-5 бұзылулар болады.

орамды изоляция – 60%

шығыстар – 8 кірістер – 7%

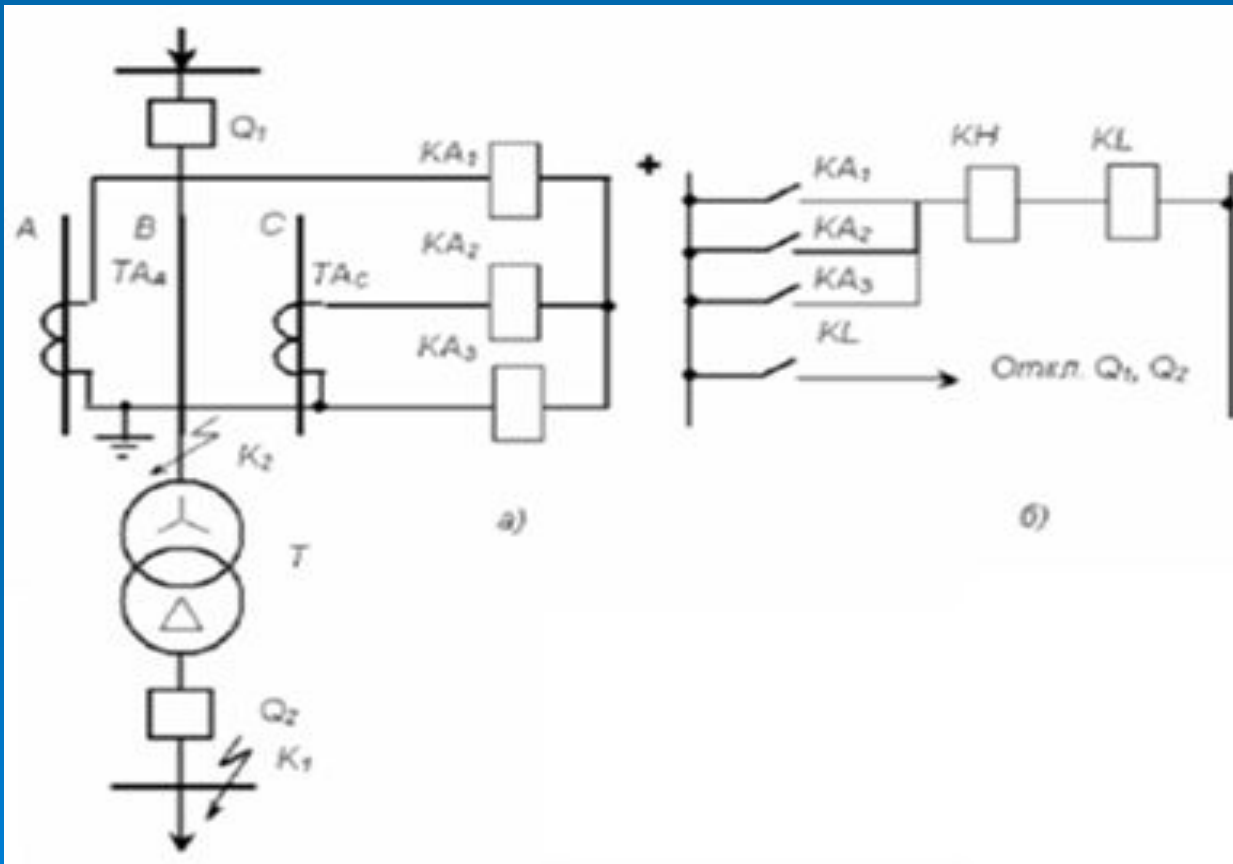
басты изоляция – 7%

магнит өткізгіштік – 2%

қалғаны...

Трансформатордағы ток кескіштің сұлбасы

- а) айнымалы токтың тізбегі;
- б) тұрақты оперативті токтың тізбегі.

Трансформатордың басты қорғанысы – дифференциалды ток кескіш.

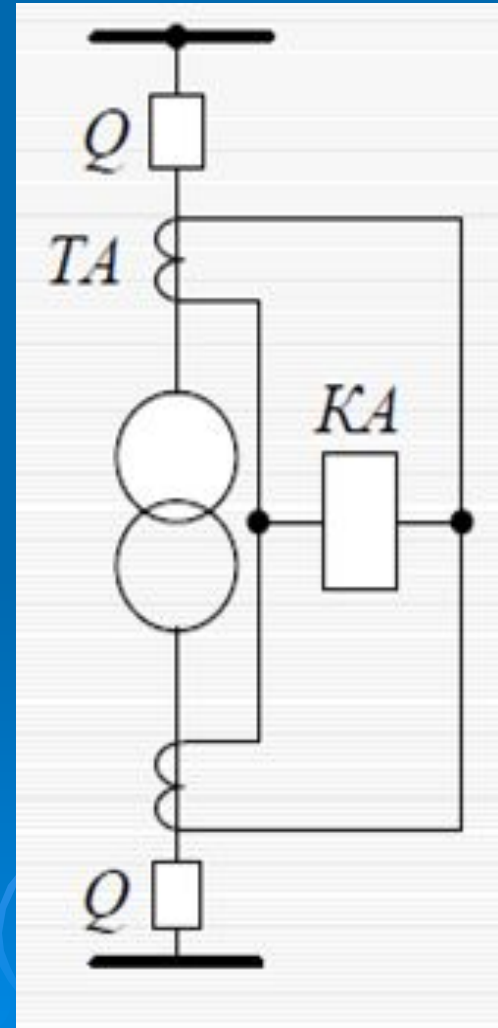
Қарапайым ток релелері арқылы жүзеге асырады. Дифференциалды шынжырдың сұлбасын аралық құрылымдарсыз тікелей қосуға болады.

Реленің жұмыс істеуінің меншікті уақыты:

$$t_{CP} = (0,04 \div 0,06)c$$

Ток қорғанысының жұмыс істеуі:

$$I_{C3} = (3 \div 4,5)I_{T_{НОМ}}$$

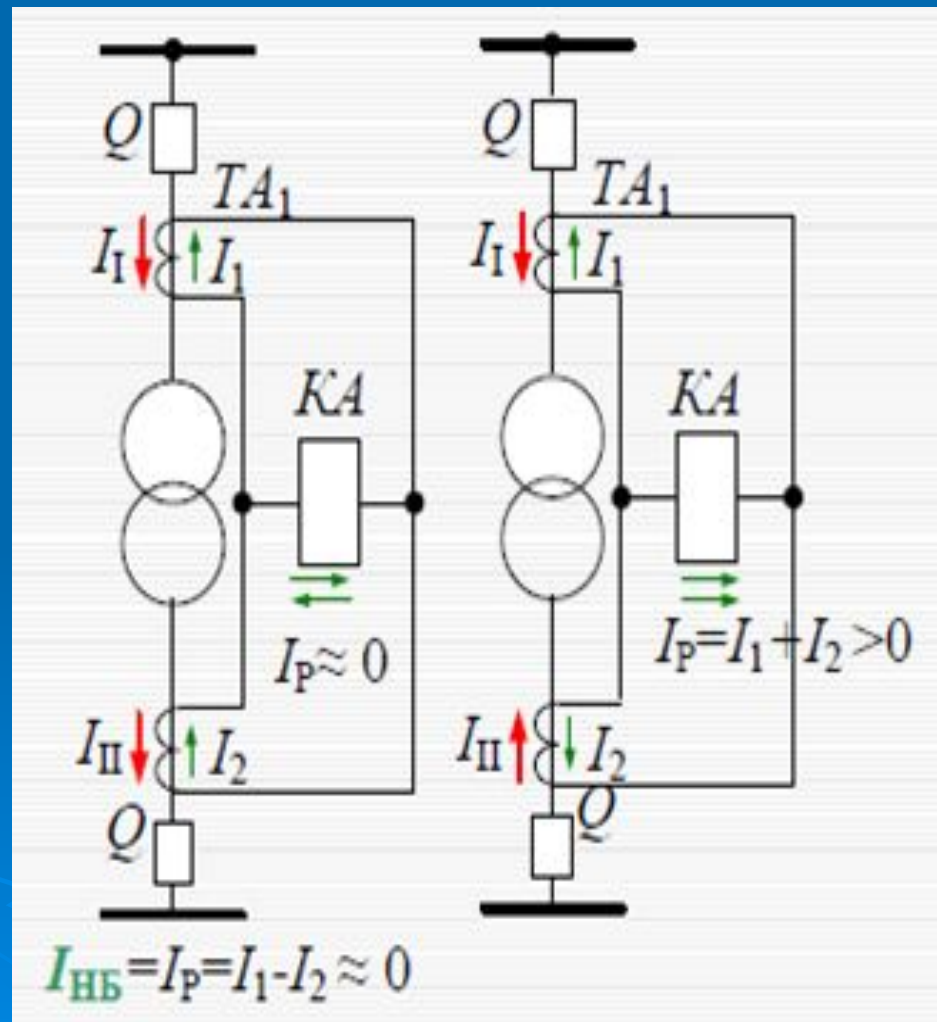

Трансформатордың басты қорғанысы – ұзына бойына дифференциалды қорғау.

Жұмыс істеу принципі - объектінің екі-үш тараптарының токтарының айырымының өлшемі.

Қолдану аймағы - 4МВА және одан жоғары қуатымен Т үшін негізгі қорғау ретінде қолданылады.

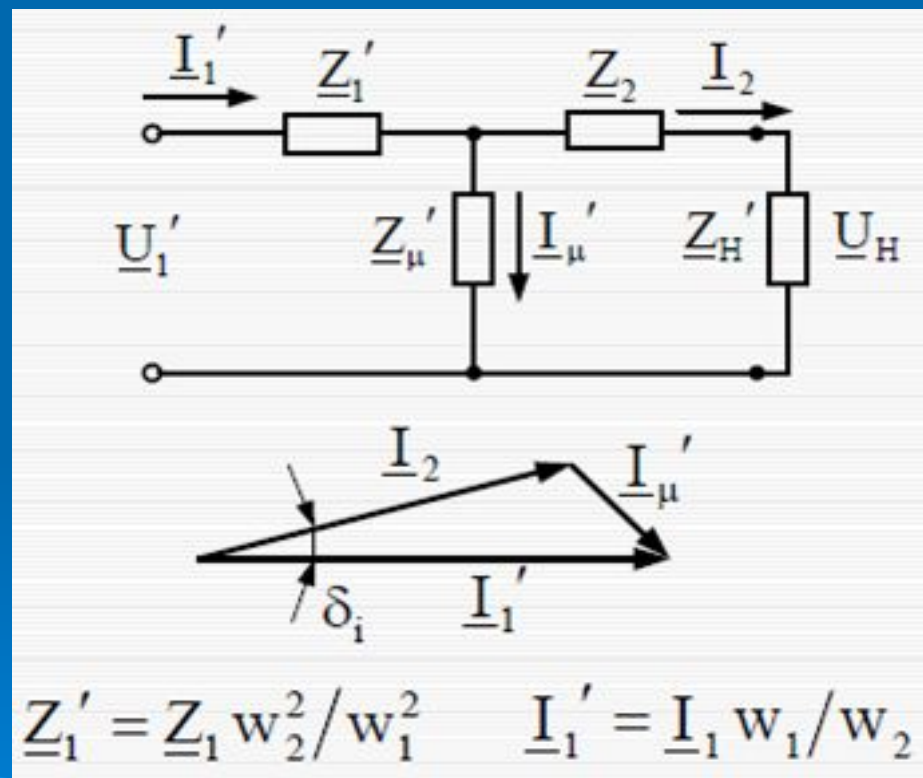
Дифференциалды қорғаныс трансформаторларының орындалу ерекшеліктері

1. Номиналды кернеу мен ток трансформаторларының айырмашылығы;
Токтардың арасындағы фазалық ығысуы трансформатор орамаларының қосу схемаларының жеке жақтарының айырмашылығы;
Магниттелу тогының T жүгірмесін қосуда және кернеуді қалпына келтіруде қ.т. ажырату;
Дифференциалды шынжырда бір фазалы сыртқы қ.т. небаланс пайда болады.

Жүктеме режимінде небаланс тогын және қ.т. кезіндегі токтың көтерілу факторлары

- Трансформатор тогының қанығуы, токтың артық жұмыс жасау қорғанысына алып келеді;

ТА қателігі (ТА конструктивті сипаттамасы, ВН,СН,НН жақтарында, ТА магниттелу сипаттамасының айырмашылығы әртүрлі фазада және т.б.)

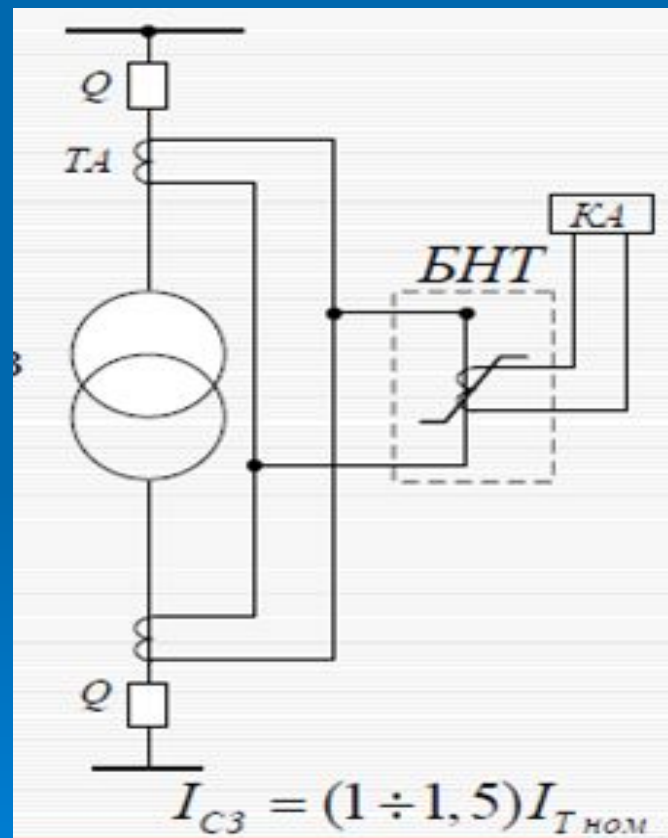
Дифференциалды ток трансформаторының қорғаныс аймағы мен схемасынң қолданылуы.

1. Дифференциалды ток трансформаторының қорғанысы келесідей орындалады және қолданылады.
Дифференциалды ток кескіш, РТ-40 (ескірген);
Дифференциалды ток қорғанысы аралық ток трансформаторымен, реле РНТ-565 (ескірген);
Релелік қорғаныс, тежеумен ДЗТ-11 (ескірген);
Релелік қорғаныс ДЗТ-21;
Жартылай өткізгіш релелік қорғаныс (мысалы РСТ-15, РЕТ-316);
Микропроцессорлық қорғаныс (қорғаныс шкафы ШЭ 1110, ШЭ 1112).

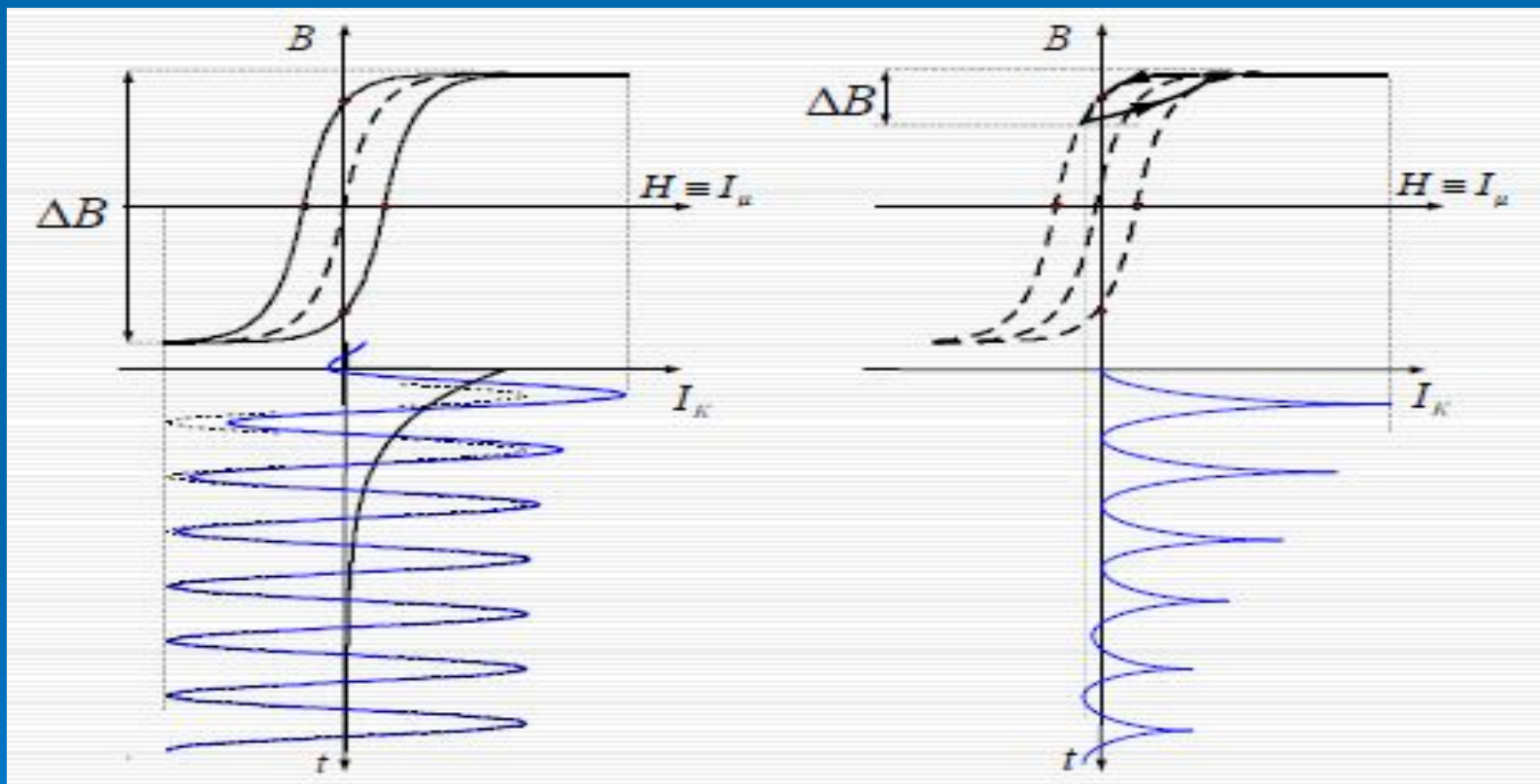
РНТ – 565 релесі, аралық тез толтыратын ток трансформаторының дифференциалды ток қорғанысы

1.

РНТ – 565 тежеу релесінің принципі: Токта апериодты құраушы пайда болады;
БНТ магнит өткізгіш қатты қанықтарады, магниттелу кедергісі бірден төмен түседі. Қорғаныс сезімталдығы төмендейді;
БНТ-ның қалыпты жұмысы өз жұмысын жалғастырады, яғни апериодты құраушы жоғалған кезде;
БНТ синусоидалы токта релемен жұмыс жасауында ешқандай әсері болмайды.

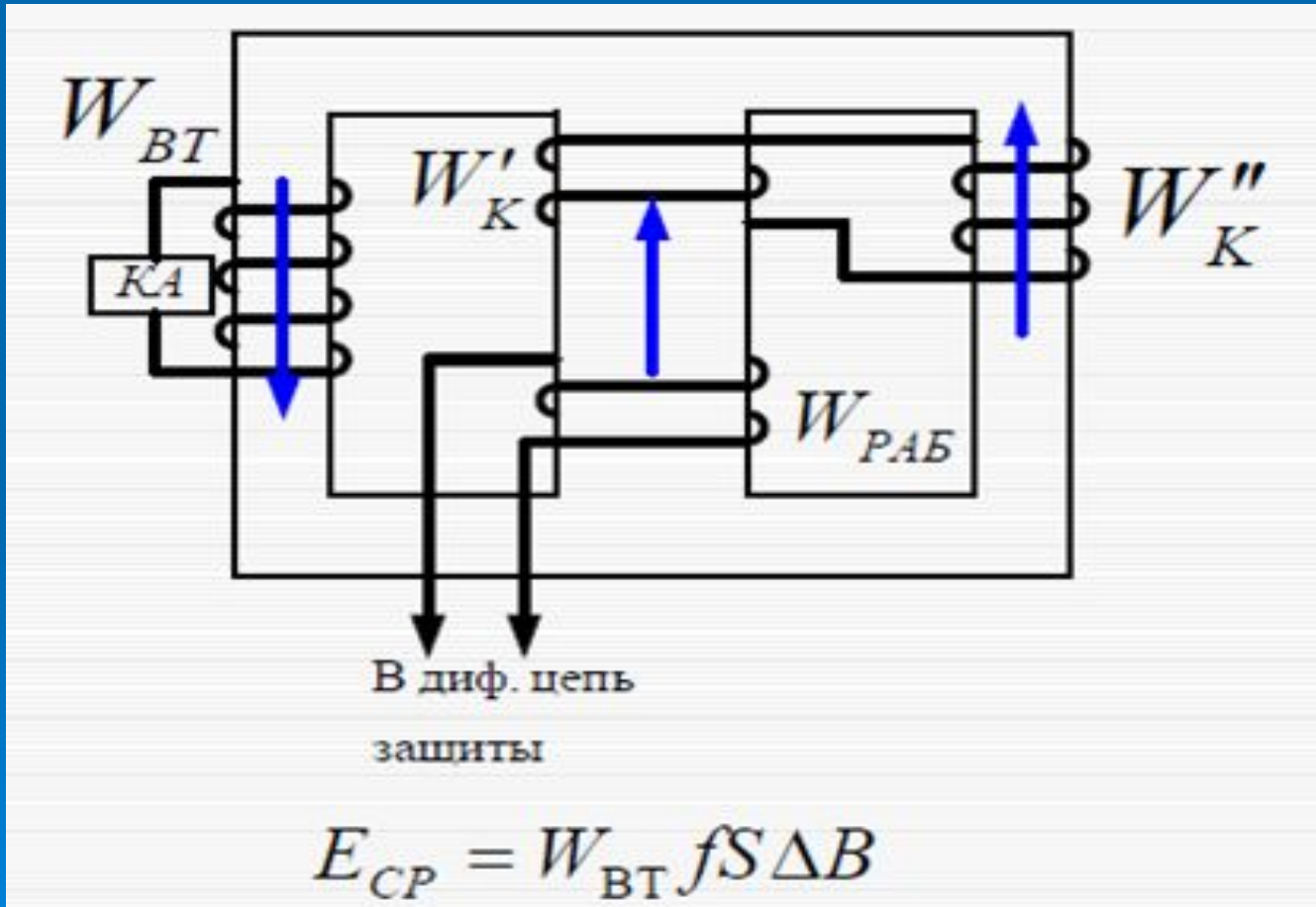
Трансформатор тогының тез қамтамасыз етілу әрекеттері (қайта магниттелу процестері)

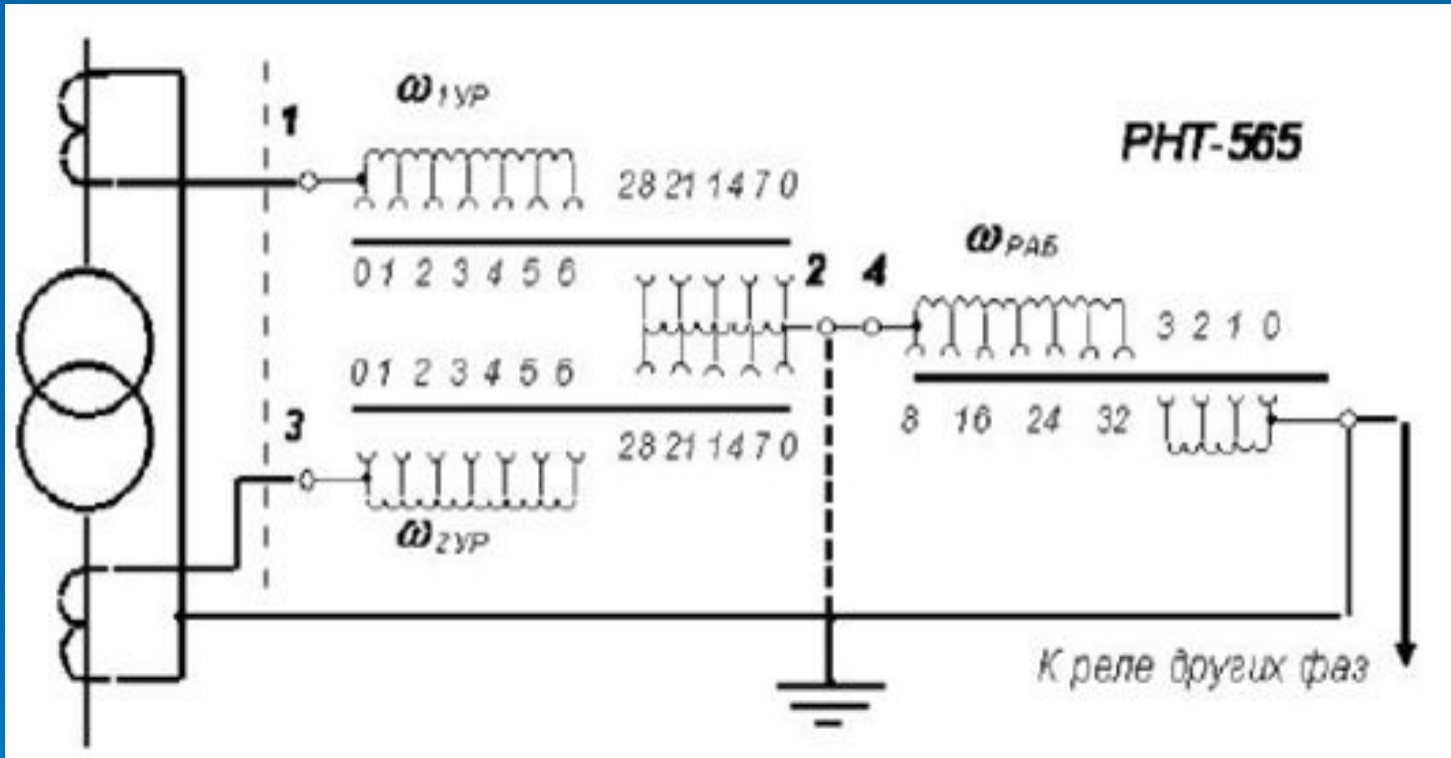
Қ.т. жанындағы қорғалатын аймақ

Кернеу күйінің қосылуы

РНТ релесінің қолданылуы

РНТ-565 релемен трансформатордың дифференциалды қорғауының ток шынжырларының маңызды схемасы

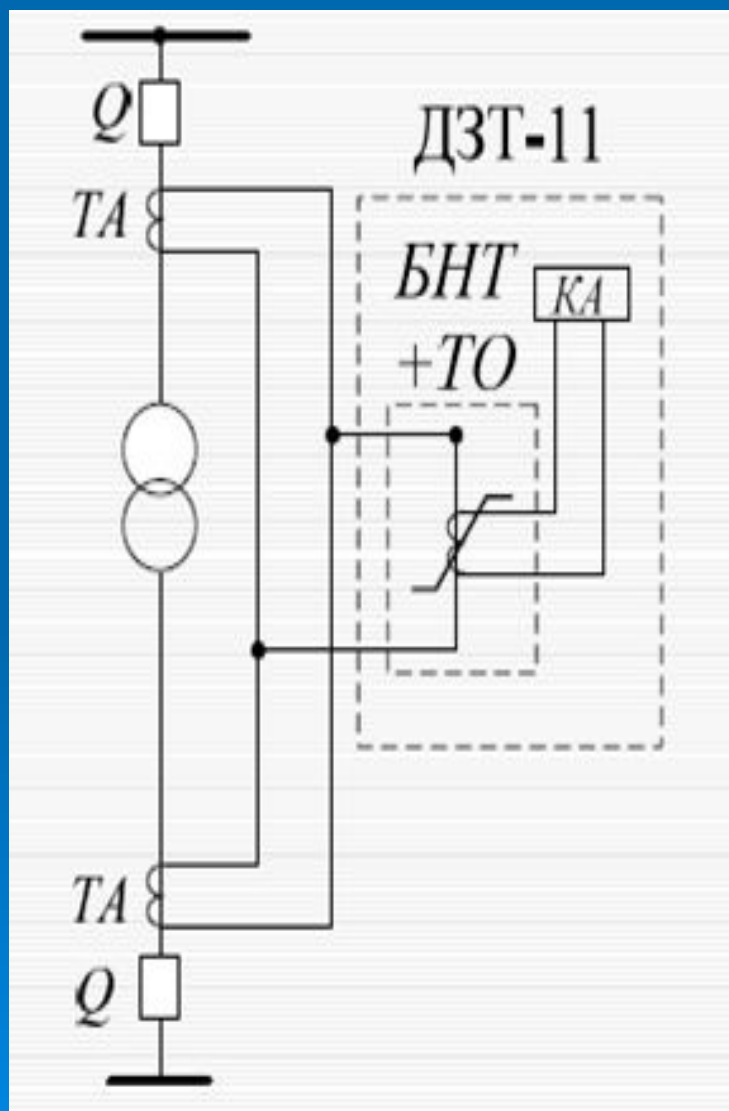

$W_{1ур}, W_{2ур}$

$W_{раб.}$

Тең орамалы реле;
Жұмыс орамының релесі.

ДТЗ-11 тежеу дифференциалды ток қорғаныс релесі.

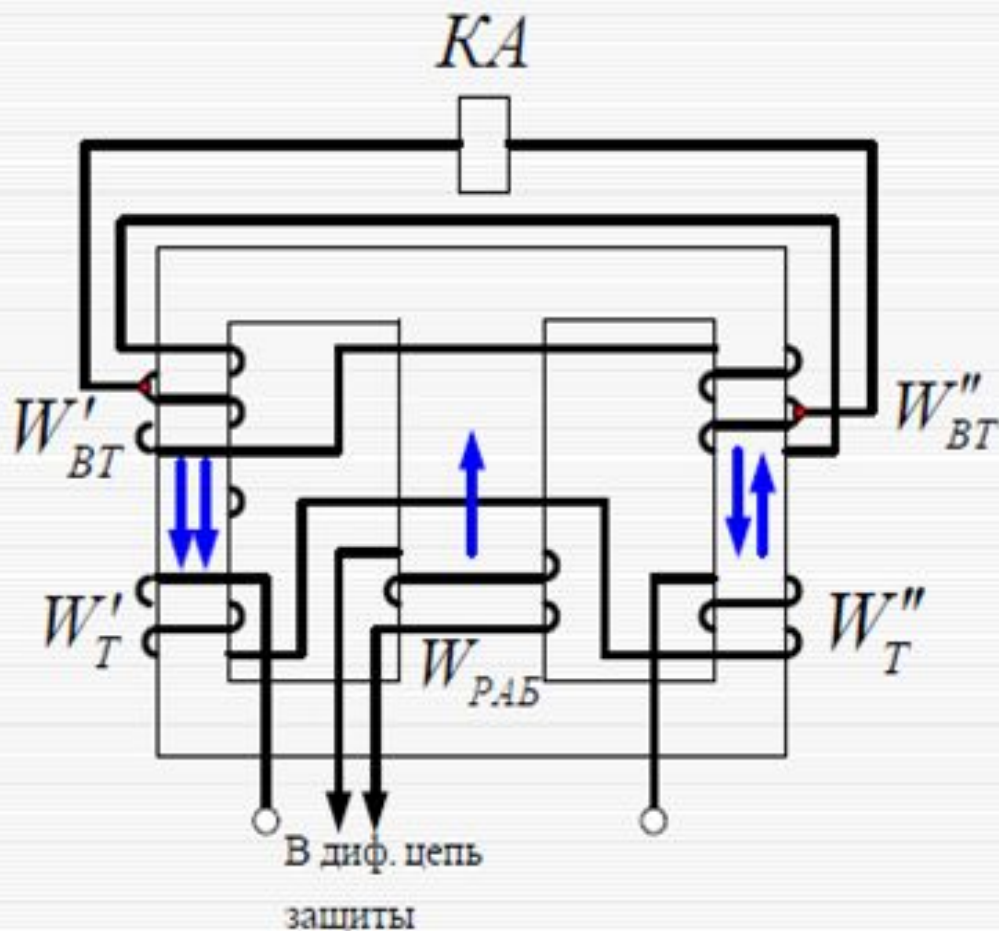

Тежеу орамдарында қосымша аған жасалады. Яғни болат өзекті қорғайды.

$$I_{C3} = (1 \div 1,5) I_{T \text{ ном}}$$

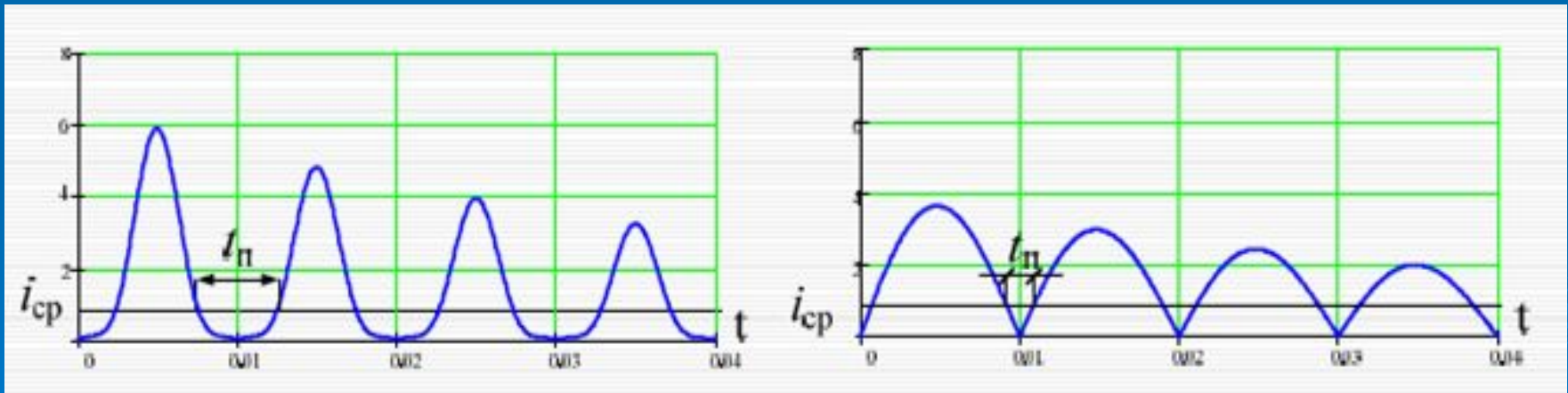
ДТЗ релесінің жұмыс принципі

$$E_{CP} = 2W_{BT} f S \Delta B$$

ДТЗ – 21 дифференциалды реленің қорғанысы.

Тежеу – импульсті принцип арқылы уақыт есебінен жүзеге асырылады. Дифференциалды токтағы t_n үзіліс ұзақтығының қорытындысы екінші гармоникалы магниттелу тогы мен тежеудің байланысын құрайды.

Магниттелу тогындағы түзетілген жұмыс тогының тербелісі

Іштегі қ.т.-дағы түзетілген жұмыс тогының тербелісі

Салыстырмалы токтың тежеу трансформаторының сандық дифференциалдық қорғанысы

Тежегіш - салыстырмалы токтағы уставкасының бұдырлануының көбеюі.

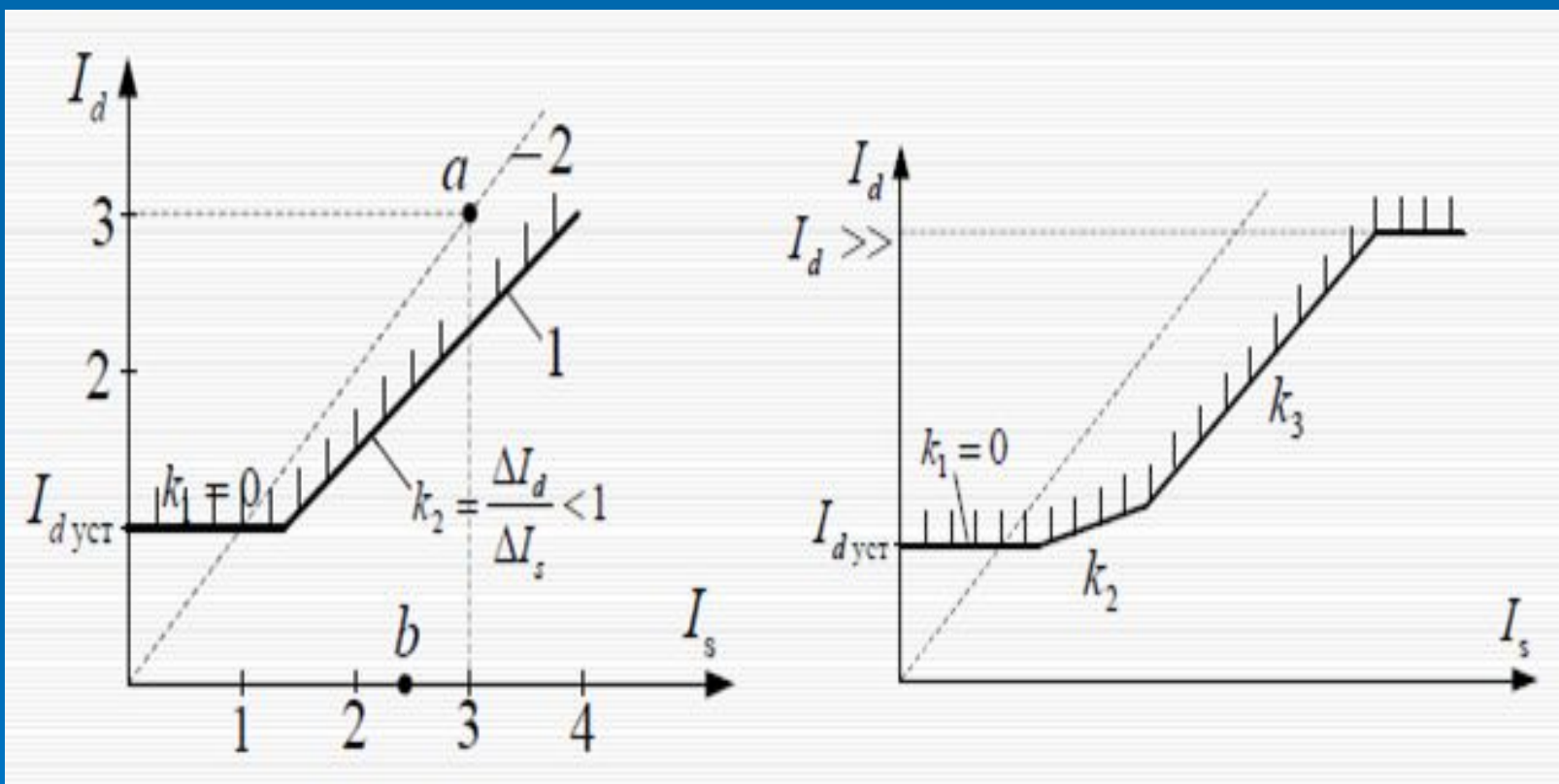
$I_1 \dots I_n$ объектінің соңында салыстырмалы ток дифференциалды токқа қалыптасады.

$$I_d = |\underline{I}_1 + \underline{I}_2 + \dots + \underline{I}_n|$$

Және тежегіш ток

$$I_s = |\underline{I}_1| + |\underline{I}_2| + \dots + |\underline{I}_n|$$

Дифференциалды қорғаныста тежегіштің жұмыс істеуінің сипаттамасы.

Дифференциалды қорғаныста тежегіштің жұмыс істеуінің сипаттамасы.

Дифференциалды қорғаныста тежегіштің қиылыстырылған сипаттамасы.

МҚО трансформаторының есебі

Ток қорғанысының жұмысы

$$I_{C3} = \frac{k_H k_{C3}}{k_B} I_{p.\max}$$

Уақыт қорғанысының жұмысы

$$t_{C3} = t_{H\max} + \Delta t$$

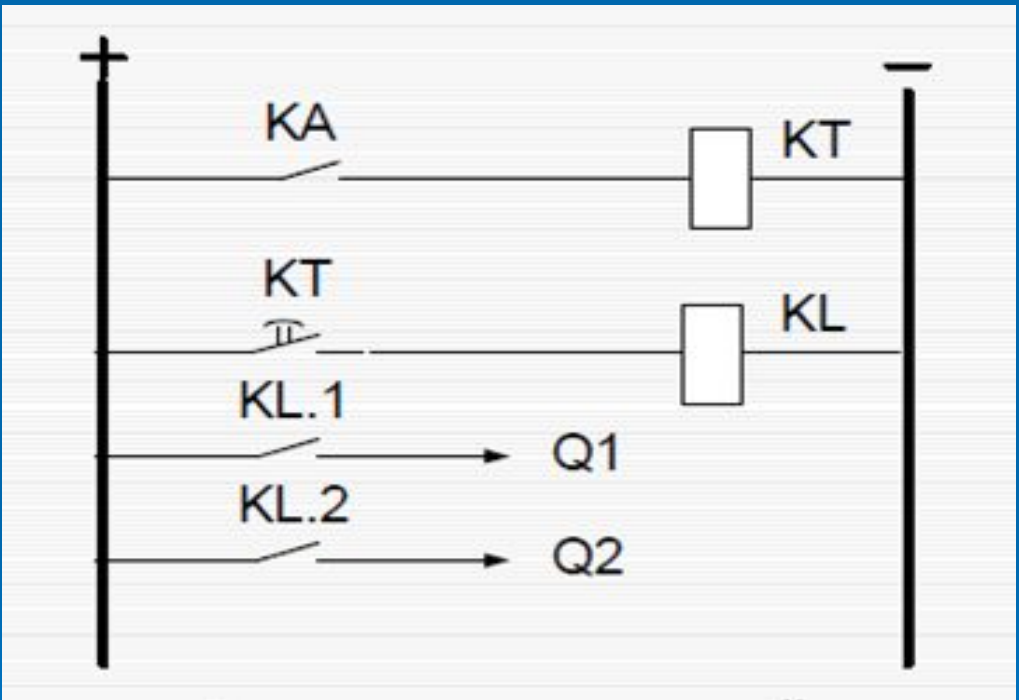
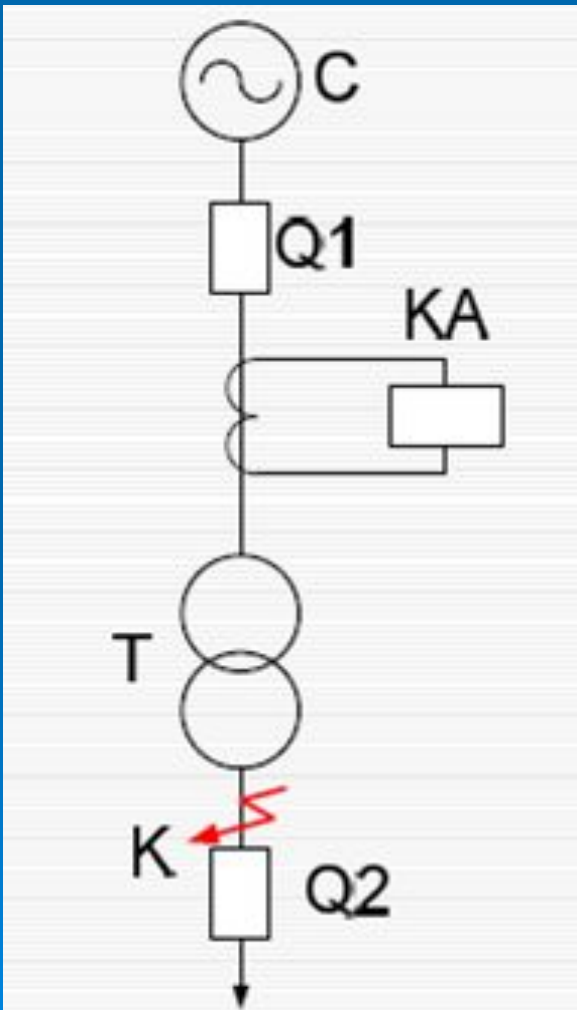
Сезімталдықты тексеру:
жақын жердегі сақтау режимі

$$K_{\text{ч}} = \frac{I_K^{(2)}}{I_{C3}}$$

Алыс жердегі сақтау режимі

$$K_{\text{ч}}^3 = \frac{I_{KW}^{(2)}}{I_{C3}}$$

МҚО трансформаторының сұлбасы

Тұрақты токтағы оперативті тізбектің сұлбасы

Кернеу блокировкалы МҚО трансформаторы

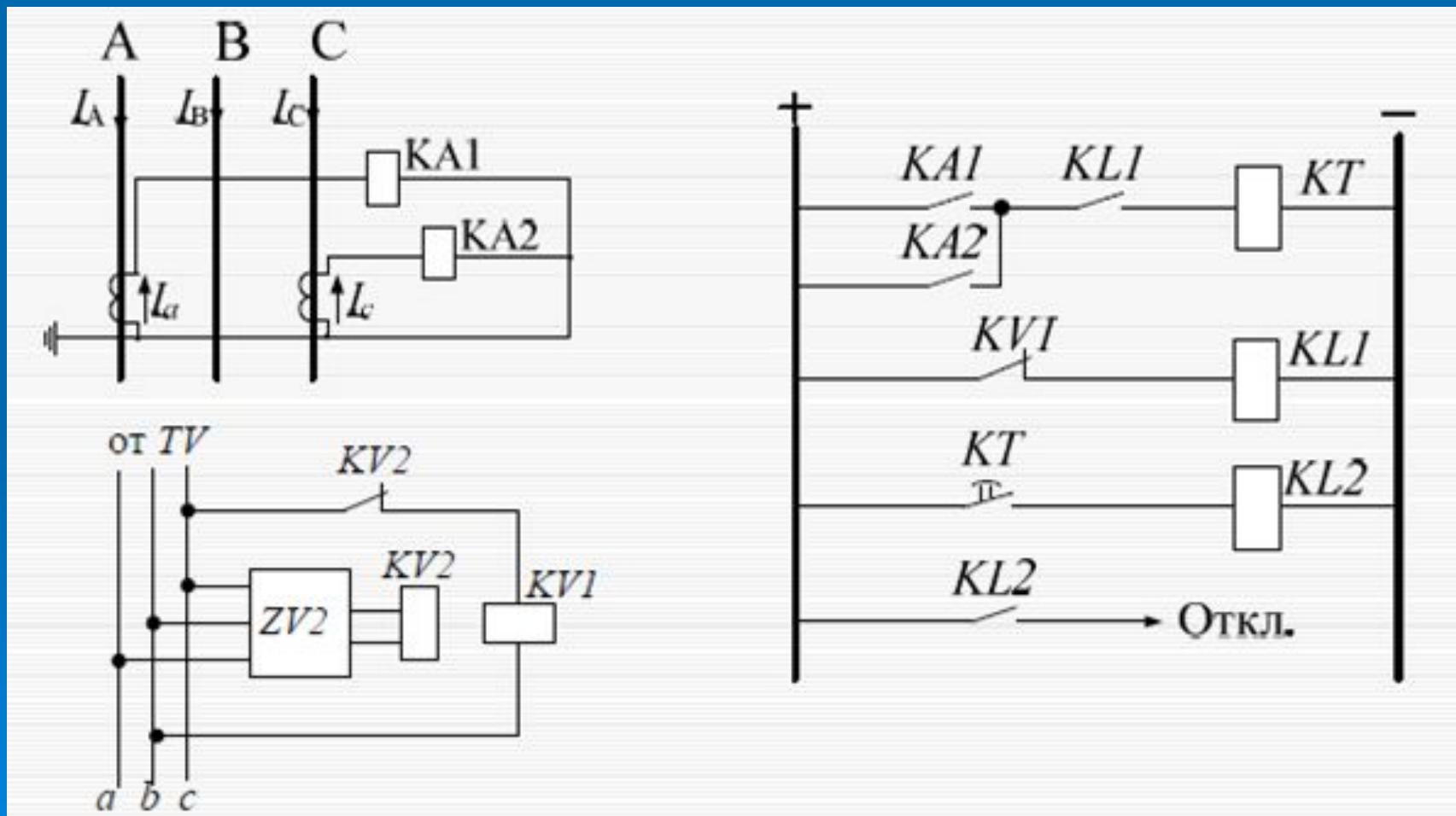
Блоктау алыс жердегі сезімталдық қорғанысын сақтауды көтеру үшін арнайды.

Кернеу блокировкасында реленің жұмыс жасауы

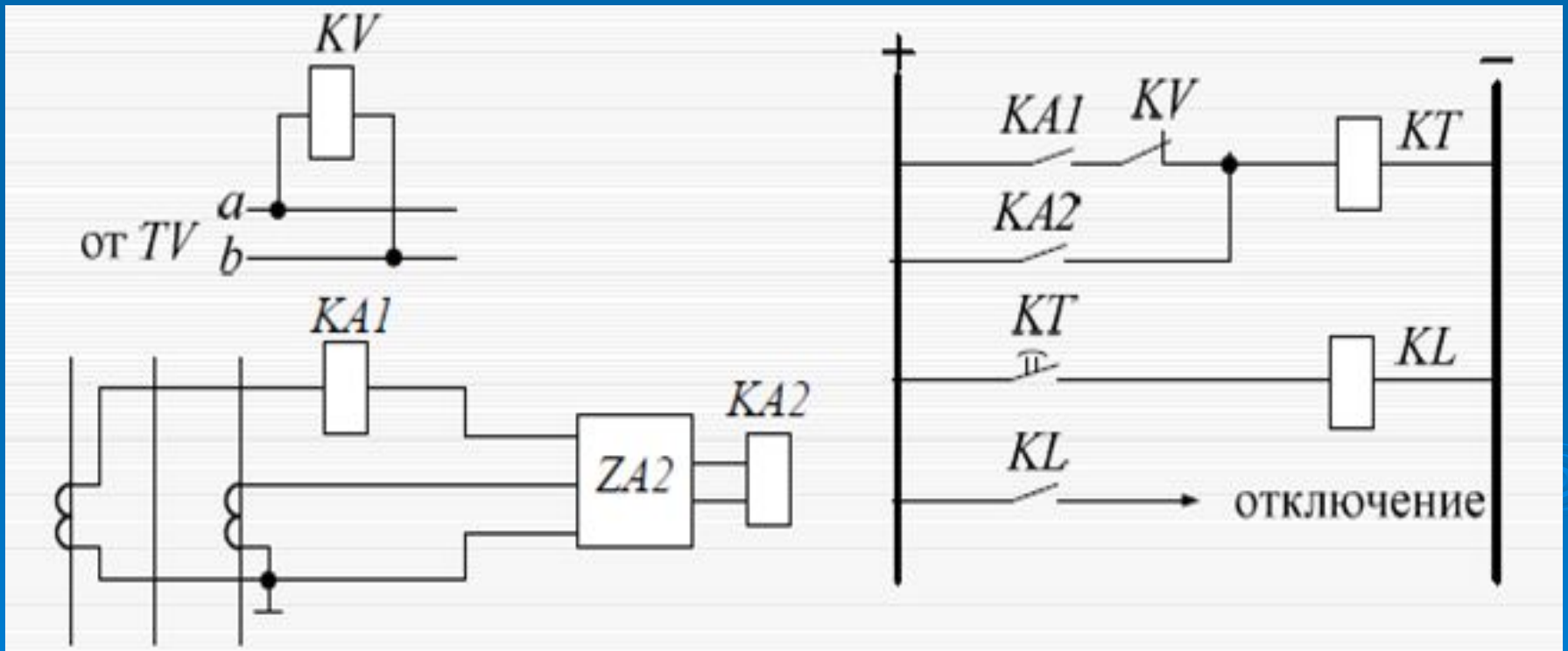
$$U_{C3KV1} = \frac{U_{\min}}{k_H k_B} \approx 0,85U_{\text{nom}}$$

$$U_{C3KV2} = 0,06U_{\text{nom}}$$

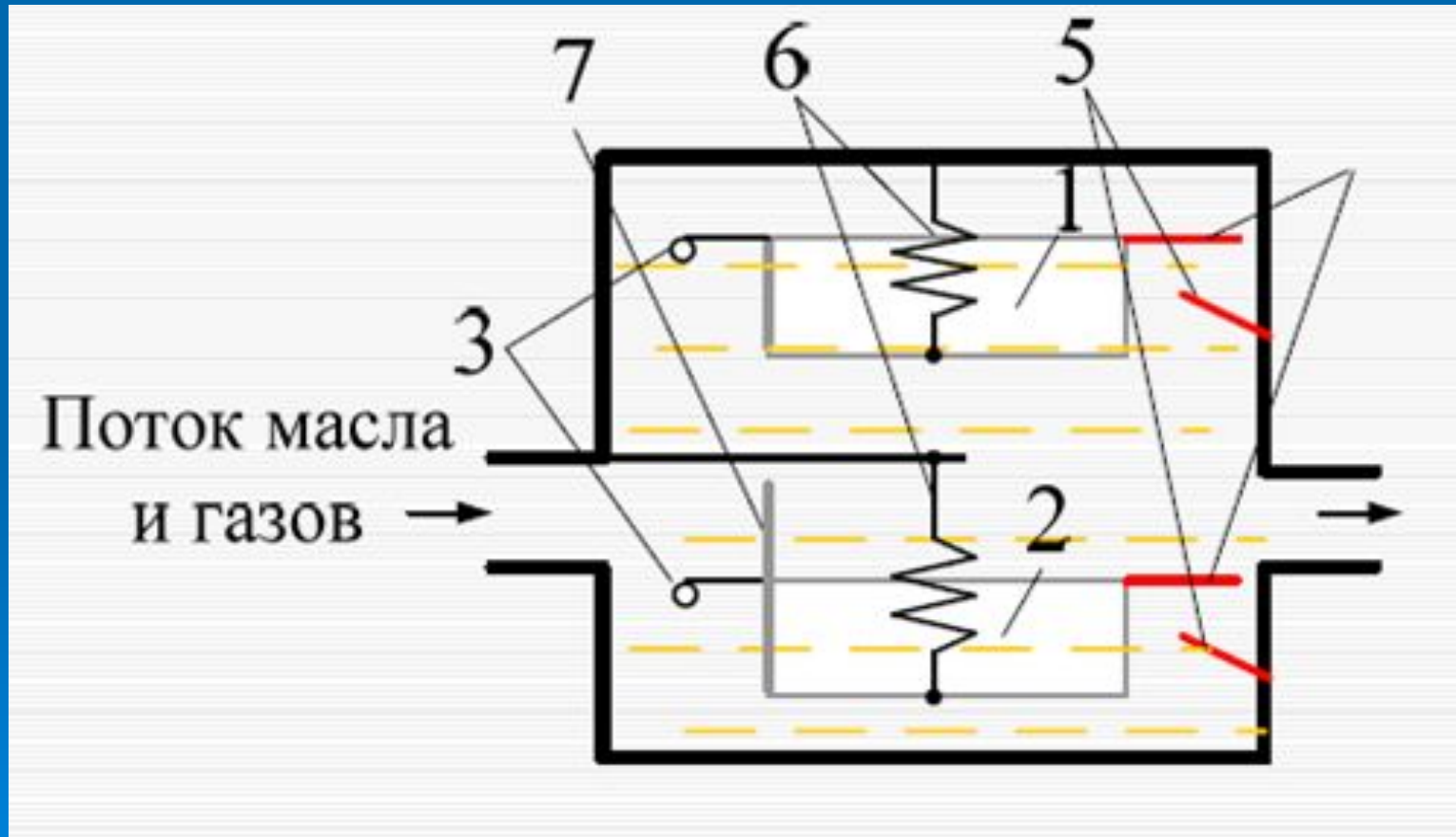
Кернеу блокировка МКҚО-ның принциптік сұлбасы

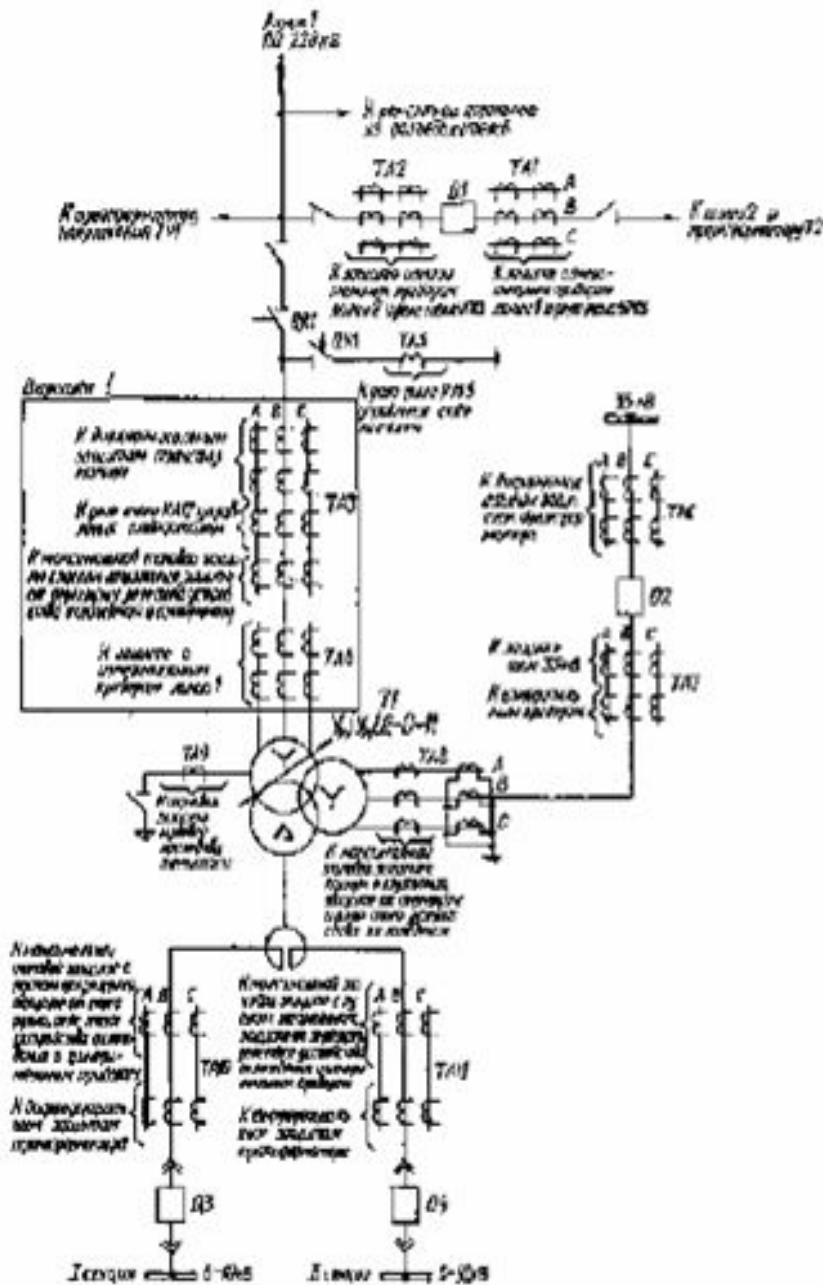

Трансформатордағы ток қорғанысының жүйелілігі.

РГЧЗ-66 газ релесінің қондырғысы

Уш
орамалы 110-220/35/6-10 кВ трансформатордың
релелік қорғанысының
принциптік сұлбасы